

Sygn. akt V U 199/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 kwietnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Stanisław Pilarczyk

Protokolant Anna Sobańska

po rozpoznaniu w dniu 19 kwietnia 2016 r. w Kaliszu

odwołania A. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 15 stycznia 2016 r. Nr (...)

w sprawie A. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o emeryturę

1. Zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 15 stycznia 2016 r., znak (...), w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy A. M. emeryturę począwszy od dnia (...) roku.

2. Zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w O., na rzecz wnioskodawcy A. M. kwotę 360,00 zł (trzysta sześćdziesiąt zł) tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu przez adwokata T. Z..

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15 stycznia 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O., odmówił wnioskodawcy A. M. przyznania emerytury w niższym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach, gdyż zdaniem organu rentowego A. M. nie udowodnił 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, bowiem do tego okresu nie można zaliczyć wnioskodawcy okresu pracy w FUM Ponar w O. (1).

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł wnioskodawca A. M., domagając się zmiany przedmiotowej decyzji, poprzez przyznanie mu prawa do emerytury od dnia (...), tj. od dnia ukończenia wieku 60 lat.

Organ rentowy, w odpowiedzi na odwołanie, wniósł o jego oddalenie.

Sąd poczynił następujące ustalenia faktyczne:

Wnioskodawca A. M. urodził się (...). W dniu 30 listopada 2015 roku wnioskodawca złożył wniosek o emeryturę. Na dzień 1 stycznia 1999 roku wnioskodawca udowodnił 27 lat, 3 miesiące i 6 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

(okoliczności niesporne)

Odwołujący się A. M. w czerwcu 1977 roku ukończył Technikum (...) w O., uzyskując tytuł technika mechanika o specjalności eksploatacja i naprawa taboru kolejowego.

(dowód – kserokopia świadectwa dojrzałości Technikum Zawodowego- akta osobowe wnioskodawcy)

Wnioskodawca A. M. od dnia 1 czerwca 1983 roku do dnia 30 listopada 1991 roku, w pełnym wymiarze czasu pracy, był zatrudniony w Fabryce (...) w O. (1), jako szlifierz wałków i otworów.

(dowód – świadectwo pracy wnioskodawcy z dnia 30.11.1991 roku- akta osobowe wnioskodawcy)

W umowie o pracę, z dnia 1 czerwca 1983 roku, zawartej na czas nieokreślony, pomiędzy A. M. a Fabryką (...) w O. (1), stanowisko pracy wnioskodawcy określono jako szlifierz wałków i otworów w Wydziale (...).

(dowód – umowa o pracę z dnia 01.06.1983r.- akta osobowe wnioskodawcy)

Wnioskodawca pracując jako szlifierz wałków i otworów na Wydziale (...) zajmował się szlifowaniem otworów w tulejkach do sprzęgieł elektromagnetycznych, które produkowała Fabryka (...) w O. (1). Sprzęgła były produkowane na rynek wschodni do ZSRR. Praca przy szlifowaniu wałków była pracą w wodzie. Wnioskodawca obsługiwał również szlifierkę do otworów. Pracował on w systemie zmianowym, 8 godzin dziennie, a jak trzeba było to i więcej. Na wydziale tym pracowało 10 szlifierzy

(dowód – zeznania świadka F. S. z dnia 19 kwietnia 2016 roku; [00:12:39]-[00:21:42], zeznania świadka A. G. z dnia 19 kwietnia 2016 roku [00:23:43]-[00:30:53], zeznania wnioskodawcy z dnia 19 kwietnia 2016 roku [00:06:09]-[00:09:11])

Pracodawca wnioskodawcy, w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze z dnia 15 listopada 2000r., podał, że odwołujący wykonywał prace na stanowisku szlifierza wałków i otworów, wymienionym w Dziale III, pozycji 78, pkt 6 załącznika nr 1 do Zarządzenia nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985r. Z wyżej wymienionego zarządzenia wynika, że takie stanowisko nie istnieje, a pod podaną pozycją istnieje zapis: szlifierz, krajacz metali tarczą ścierną.

(dowód – świadectwo pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze z dnia 15.11.2000r.- akta osobowe wnioskodawcy)

Powyższy stan faktyczny jest w zasadzie niesporny. Z świadectwa pracy wnioskodawcy, umowy o pracę, dokumentacji osobowo-finansowej wnioskodawcy, która znajduje się w jego aktach osobowych, z zeznań świadków F. S. i A. G., z zeznań wnioskodawcy, wynika iż w okresie od dnia 1 czerwca 1983 roku do dnia 30 listopada 1991 roku, wnioskodawca pracował jako szlifierz wałków i otworów przy szlifowaniu otworów w tulejkach do sprzęgieł elektromagnetycznych, pracując w pełnym wymiarze czasu pracy na powyższym stanowisku.

Sąd zważył co następuje:

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2015.748 t.j. ze zm.), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego art. 32, jeżeli w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy tj. 1 stycznia 1999 roku osiągnęli:

1. okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, wymaganych w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn

oraz

2. okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 tej ustawy.

Emerytura ta przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego, albo złożenia wniosku o przekazaniu środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie z art. 32 ust. 1 cytowanej ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczonym, będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionym w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w niższym wieku emerytalnym niż określona z art. 27 pkt. 1. Stosownie do treści art. 32 ust. 2 przytoczonej ustawy, dla celów ustalenia uprawnień do emerytury w obniżonym wieku, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości, lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Szczegółowe warunki uzyskania dochodzonego świadczenia reguluje rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, Nr 8, poz. 43, ze zmianami). Zgodnie z treścią § 1 ust. 1 tego rozporządzenia stosuje się je do pracowników wykonujących pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wymienione w jego § 4 – 15, oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia.

Okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu, są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku (§ 2 ust. 1 powołanego rozporządzenia). Okresy pracy w powyższych okolicznościach stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy (§ 2 ust. 2 cytowanego rozporządzenia). Według § 3 cytowanego rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia”, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia. Zaś po myśli § 4 ust. 1 rozporządzenia pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn;
- ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Wykonywanie pracy w szczególnych warunkach powinno być stwierdzone przez pracodawcę w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, lub w świadectwie pracy, to w orzecznictwie powszechnie przyjmuje się możliwość dowodzenia okoliczności szczególnego charakteru lub szczególnych warunków pracy wszelkimi znanymi prawni procesowemu dowodami (por. Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 roku, II UZP 998/84, Lex Polonica nr 321128).

W postępowaniu sądowym, toczącym się z odwołania ubezpieczonego od decyzji organu rentowego, dopuszczalne jest przeprowadzenie wszelkich dowodów dla wykazania okoliczności, mających wpływ na prawo skarżącego do świadczenia i to zarówno wtedy, gdy pracodawca wystawił świadectwo pracy, a Zakład Ubezpieczeń Społecznych kwestionuje jego treść, jak i wówczas, gdy dokument taki z żadnych przyczyn nie może być sporządzony (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 14 grudnia 2004 roku, III AUa 2472/03, Lex nr 151770).

Również w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 1996 roku (II URN 3/95, OSNP 1996/16/239) podniesiono, iż w postępowaniu przed Sądem Pracy i Ubezpieczeń Społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości mogą być udowodnione wszelkimi środkami dowodowymi przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego. Ograniczenia dowodowe zawarte w § 22 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno- rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń dotyczy postępowania

wyłącznie przed tymi organami. Podobny pogląd wyraził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 7 grudnia 2006 roku (I UK 179/06), Lex nr 342283).

Postępowanie dowodowe przed sądem rozpoczynającym sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych regulowane jest przepisami kodeksu postępowania cywilnego zawierającymi odstępstwa od ogólnych zasad postępowania dowodowego, z uwzględnieniem dążenia do pełnego wyświetlenia podłoża sprawy, oraz wszechstronnego rozważenia wszystkich kwestii spornych. Nie są w tym zakresie wyłączone, w związku ze staraniami o ustalenie prawa do wcześniejszej emerytury, wątpliwości, co do oceny warunków wykonywania pracy, które mogą być usunięte za pomocą wszelkich środków dowodowych (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 30 marca 2000 roku, II UKN 446/99, OSNAPiUS 2001, nr 18, poz. 562; z dnia 8 kwietnia 1999 roku, II UKN 619/98, OSNAPiUS nr 11, poz. 439, OSP 2002 nr 2, poz. 26 z glosą aprobowaną T. Binczyckiej - Majewskiej; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 roku, III UZP 6/84, Lex nr 14625 i z dnia 21 września 1984 roku, III UZP 48/84, Lex nr 14630).

Natomiast w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 11 kwietnia 2007 roku (I UK 306/06, Lex nr 47005) podkreślono, iż emerytura z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach przysługuje z tytułu wykonywania konkretnego zatrudnienia, ujętego w odpowiednich wykazach cytowanego wyżej rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 roku. Osoba taka, wykonująca pracę w szczególnych warunkach wymienioną w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli osiągnęła wiek 60 lat – mężczyźni (55 lat kobiety) oraz ma wymagany okres zatrudnienia, w tym 15 lat w szczególnych warunkach. Natomiast w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2004 roku (II UK 3377/03, OSNP 2004/22/392) podkreślono, iż „skutki prawne wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze określone są w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 roku i utrzymanym jej przepisami w mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze”. W wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 19 kwietnia 2012 roku (III AUa 222/12, Lex nr 1171355) podniesiono, iż dla uznania konkretnego rodzaju lub stanowiska pracy za pracę wykonywaną w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze decydujące znaczenie ma to, czy jest to praca wymieniona w rozporządzeniu z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz w wykazach stanowiących załącznik do tego rozporządzenia. Natomiast wykazy stanowisk ustalane przez właściwe podmioty w odniesieniu do podległych zakładów pracy mają jedynie charakter techniczno-porządkujący. Natomiast w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2010 roku (I UK 324/09, Lex nr 1001287) podniesiono, iż § 1 ust. 2 i 3 rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zmianami) nie mogą być interpretowane w ten sposób, że pracownicy zatrudnieni na stanowiskach nie wymienionych w wykazach branżowych nie mają prawa do świadczeń emerytalnych przysługujących ze względu na wykonywanie pracy w szczególnych warunkach, pomimo tego, że pracę taką faktycznie wykonywali. W uzasadnieniu tego wyroku, Sąd Najwyższy podniósł, iż regulacja zawarta w § 1 ust. 2 i 3 rozporządzenia, uprawniająca wymienione w nich podmioty do sporządzenia w podległych i nadzorowanych zakładach pracy wykazów stanowisk pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B, nie rozszerzała, ani nie ograniczała uprawnień pracowników, gdyż wykazy branżowe musiały być dostosowane do treści załączników do rozporządzenia i co do zasady stanowiły jedynie konkretyzację zakresu prac objętych tym rozporządzeniem w poszczególnych resortach i należących do nich zakładach. Inaczej rzecz ujmując, § 1 ust. 2 i 3 rozporządzenia nigdy nie mogły być interpretowane w ten sposób, że pracownicy zatrudnieni na stanowiskach nie wymienionych w wykazach branżowych nie mieli prawa do świadczeń emerytalnych przysługujących ze względu na wykonywanie pracy w szczególnych warunkach, pomimo tego, że pracę taką faktycznie wykonywali. Wymienione przepisy z jednej strony odnosiły się do prowadzenia dokumentacji, na podstawie której pracodawca zobowiązany był z mocy § 2 ust. 2 rozporządzenia do stwierdzenia okresów wykonywania pracy w warunkach szczególnych, z drugiej natomiast – uwzględniając specyfikę danego resortu i wchodzących w jego skład zakładów – określały szczegółowo stanowiska pracy, na których występowały rodzaje pracy wymienione w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia. W tym tylko zakresie zarządzenie resortowe może być pomocne przy ocenie charakteru i kwalifikacji prac o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia, w rozumieniu art. 32 ust.

z ustawy o emeryturach i rentach. Te właśnie kryteria decydują bowiem o zakwalifikowaniu prac danego rodzaju do prac wymienionych w wykazie A lub B załącznika do rozporządzenia, których wykonywanie uprawnia – na podstawie art. 32 ust. 1 tej ustawy – do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, przy uwzględnieniu stopnia ich wpływu na wcześniejszą utratę zdolności do wykonywania zawodu. Dalej Sąd Najwyższy podniósł, że zarządzenia resortowe nie mieszczą się w kategorii źródeł powszechnie obowiązującego prawa (art. 87 Konstytucji RP), mają charakter wewnętrzny i obowiązują tylko jednostki organizacyjne podległe organowi wydającemu te akty, a w konsekwencji nie mogą stanowić podstawy decyzji wobec obywateli, osób prawnych oraz innych podmiotów (art. 93 ust. 1 i 2 Konstytucji RP). Znaczy to tyle, że zarządzenie nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 roku, stanowi jedynie wykaz prac uznanych w tym resorcie za prace wykonywane w szczególnych warunkach, natomiast skutki prawne wykonywania takiej pracy określone są w art. 32 ustawy o emeryturach i rentach oraz przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z 1983 roku w zakresie określonym w tej ustawie (por. wyroku Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2004 roku, II UK 79/04, OSNP 2005 nr 14, poz. 214 oraz z dnia 20 października 2005 roku, I UK 41/05, OSNP 2006 nr 19-20, poz. 306). Stanowisku Sądu Najwyższego w całości poparł Sąd Apelacyjny w Lublinie w wyroku z dnia 24 kwietnia 2013 roku (III AUa 238/13, Lex nr 1313374) podnosząc, iż źródłem prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach jest ustawa z 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jak i rozporządzenie z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zmianami). Nie jest nim natomiast zarządzenie resortowe, jako że nie stanowi źródła prawa – art. 87 Konstytucji RP.

Dla oceny czy pracownik pracował w szczególnych warunkach nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy. Praca w szczególnych warunkach, to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy), w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnym charakterze (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 czerwca 2010 roku, II UK 21/10, Lex nr 619638; wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 16 lutego 2012 roku, III AUa 1797/11, Lex nr 1130404).

W wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 20 września 2012 roku (III AUa 205/12, Lex nr 1220575) podniesiono, iż kwestia podległości danego pracodawcy określonego ministrowi, nie ma przesądzającego znaczenia przy ustalaniu wykonywania pracy w szczególnych warunkach, gdyż decyduje przyporządkowanie określonej, w wykazie rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, pracy do danej branży przemysłowej, a nie kwestia przynależności pracodawcy do danego resortu.

Potwierdzeniem stanowiska Sądu Apelacyjnego w Łodzi jest wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 czerwca 2008 roku (I UK 381/07, Lex nr 494112), w którym podniesiono, iż praca na stanowisku szlifierza w zakładach pracy niepodlegających Ministrowi Górnictwa i Hutnictwa, lecz będącym częścią szeroko pojętego przemysłu metalowego, pozwala na przyznanie prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

W wykazie A, dział III, poz. 78 do załącznika do wyżej cytowanego rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 roku jako praca w szczególnych warunkach wymieniona jest praca przy szlifowaniu lub ostrzeniu wyrobów i narzędzi metalowych oraz polerowaniu mechanicznym. W zarządzeniu Nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 roku w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego (Dz. Urz. M. G. z 1985 roku, Nr 1, poz. 1), w wykazie stanowisk w dziale III, poz. 78, pkt. 6, jako praca w szczególnych warunkach jest wymieniona praca szlifierza, krajacza metali tarczą ścierną.

Tak więc skoro wnioskodawca w spornym okresie od dnia 1 czerwca 1983 roku do dnia 30 listopada 1991 roku, w pełnym wymiarze czasu pracy, pracował jako szlifierz przy szlifowaniu otworów w tulejach do sprzęgieł elektromagnetycznych, to okres ten jest okresem pracy w szczególnych warunkach. Wnioskodawca udowodnił więc okres wymaganych 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Na dzień 1 stycznia 1999 roku wnioskodawca udowodnił

również 25-letni okres składkowy i nieskładkowy, ma ukończone 60 lat, nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Na podstawie art. 129 ust. 1 cytowanej wyżej ustawy o emeryturach i rentach, emeryturę wnioskodawcy należało przyznać od dnia (...) roku, kiedy to wnioskodawca ukończył 60 lat, gdyż wniosek o emeryturę złożył w dniu 30 listopada 2015 roku.

W tym stanie rzeczy zaskarżona decyzja, zgodnie z art. 477¹⁴, § 2 k.p.c., podlegała zmianie i orzeczono jak w punkcie 1 wyroku.

W punkcie 2 wyroku orzeczono o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu, na podstawie art. 98 kpc w zw. z § 15 ust. 2 w zw. z § 4 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U.2015.1801). Zgodnie z wyżej cytowanym § 15 ust. 2 rozporządzenia, stawka maksymalna adwokata z urzędu w sprawach o świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego i zaopatrzenia emerytalnego wynosi 360 zł. Sąd przyznając kwotę w wysokości stawki maksymalnej, uwzględnił stopień zawichości sprawy oraz nakład pracy adwokata, a w szczególności czas poświęcony na przygotowanie się do prowadzenia sprawy, stawiennictwo w sądzie na rozprawach, jak również złożenie pisma procesowego w toku sprawy.